

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Vaststelling realisatiekrediet Overijssels Kanaal Deventer - Raalte		Reg. Nr.	Z/24/063313-267956
		Portefeuillehouder	N. Koks
Datum DB - vergadering	22 oktober 2024	Datum AB - vergadering	5 november 2024

VOORSTEL

Het AB besluit:

- 1 Een krediet van € 7,2 miljoen voor de realisatie van het Overijssels Kanaal Deventer-Raalte beschikbaar te stellen, opgebouwd uit:
 - a. De KRW-opgave van € 1,2 miljoen;
 - b. De beheer- en onderhoudsopgave van € 6,0 miljoen;
- 2 Als gevolg van 1. a/b. het jaarlijkse onderhoudsbudget vanaf 2026 op te hogen met € 83.000.

SAMENVATTING

In het programma 'Water-Op-Maat' (WOM) werkt het Waterschap Drents Overijsselse Delta samen met de omgeving aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: 'Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied'. Het project Overijssels Kanaal Deventer – Raalte valt onder dit programma. De watergang is circa 22 kilometer lang en stroomt vanaf de vaste dam in Raalte tot aan de fietsbrug in de Holterweg te Deventer. Het gebied dat afwatert op het kanaal is circa 3.566 hectare groot en wordt globaal begrensd door de IJssel in het zuidwesten, de Schipbeek in het zuiden, de Sallandse Heuvelrug in het oosten en de onbebouwde kom van Raalte in het noorden.

Op 2 april 2024 heeft het dagelijks bestuur toestemming gegeven de ontwerp omgevingsvergunningen wateractiviteit ter inzage te leggen. Tijdens de ter inzage periode zijn vier zienswijzen ingediend. De ingediende zienswijzen hebben geleid tot een aantal technische wijzigingen in de vergunningen en het ontwerp. Op 22 oktober 2024 heeft het dagelijks bestuur de omgevingsvergunningen wateractiviteit Overijssels Kanaal Deventer – Raalte vastgesteld. De plannen zijn afgestemd met omwonenden, partners en belangrijkste stakeholders, zij hebben de plannen positief ontvangen.

Samenvattend worden de volgende maatregelen genomen in het projectgebied:

- Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers;
- Het aanleggen van een vispaaiplaats;
- Baggerwerkzaamheden;
- Onderhoudswerkzaamheden.

De totale realisatiekosten zijn geraamd op € 7,2 miljoen. Na uw besluit om het krediet te verlenen zal de omgeving worden geïnformeerd, de aanbestedingsprocedures worden gestart en tot gunning worden overgegaan. De verwachting is dat de realisatie medio 2025 kan starten.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Door het besluit realisatiekrediet beschikbaar te stellen geeft u invulling aan de wijze waarop het waterschap de KRW-doelen in het Overijssels Kanaal gaat realiseren (doel D2). Door te baggeren, vergroten we daarnaast de wateraanvoercapaciteit van het kanaal en geven we invulling aan de ZON opgave (doel C1). De knelpunten in het Beheer & Onderhoud worden integraal en gelijktijdig aangepakt. Verder bieden we kansen voor biodiversiteit (doel K1) en recreatie (doel L2) en wordt invulling gegeven aan duurzaamheid (H2). Hiermee vergroten we het draagvlak in het gebied.

KADER

Eerdere besluitvorming

Op 25 april 2023 is het voorkeursalternatief "Optimaliseren bestaand systeem" door het DB vastgesteld. Op 2 april 2024 zijn de ontwerp omgevingsvergunningen wateractiviteit vrijgegeven voor publicatie. Het ter inzage leggen van de ontwerp omgevingsvergunningen heeft geresulteerd in 4 zienswijzen, na afstemming heeft dit geleid tot een aantal beperkte wijzigingen in het ontwerp. Op 22 oktober 2024 zijn de omgevingsvergunningen wateractiviteit door het DB vastgesteld. In onderstaande tijdlijn wordt eerdere en huidige besluitvorming weergegeven.

Kader Richtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt eisen aan de inrichting van de watergang en de waterkwaliteit. In het landelijke Stroomgebiedbeheerplan (SGBP) en het Waterbeheerprogramma is vastgelegd in welke waterlichamen we niet aan de norm voldoen en waar we maatregelen gaan treffen. De huidige inrichting van het Overijssels Kanaal en de waterkwaliteit voldoen niet aan de KRW-norm voor type M6a (grote ondiepe kanalen zonder scheepvaart). Er ligt een opgave voor het realiseren van 5,0 km natuurvriendelijke oever en het vaststellen van het onderhoudsplan.

Hydrologie en ZON-opgave

De hydrologische opgave in het projectgebied is tweeledig. Hydrologische maatregelen worden genomen om het aanvoerdebiet te verhogen. Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) is onderdeel van het deltaprogramma en omvat maatregelen om water beter te conserveren om droogteschade te voorkomen.

Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft voor zijn regio een strategie opgesteld om beter om te kunnen gaan met toekomstige droge zomers in relatie tot landbouw en natuur. Door het Overijssels Kanaal te baggeren wordt invulling gegeven aan de opgaven.

Knelpunten beheer & onderhoud

Het beheer en onderhoud van het projectgebied voldoet in de huidige situatie niet aan alle eisen en wensen van het waterschap.

Biodiversiteit, recreatie en duurzaamheid

Gelijktijdig aan het uitwerken van het definitief ontwerp is gekeken hoe biodiversiteit, recreatie en duurzaamheid integraal meegenomen kan worden in het project. De biodiversiteit wordt o.a. vergroot door het creëren van Fauna uittreedplaatsen (FUP's) voor de ringslang. Wat betreft recreatie heeft het waterschap meegedacht over het vergroten van het toeristisch potentieel van het Overijssels Kanaal. Dit heeft een plan opgeleverd waar de gemeente Raalte mee aan de slag gaat. Verder faciliteren wij hier als waterschap bij vragen of vergunningprocedures mocht dit noodzakelijk zijn.

ARGUMENTEN

De Omgevingswet zorgt voor verandering van bevoegdheden, ten opzichte van de Waterwet, tussen het dagelijks en het algemeen Bestuur.

Waar het AB tot op heden een projectplan vaststelde, is vanaf 1 januari 2024 het DB het bevoegd gezag voor het vaststellen van de omgevingsvergunningen wateractiviteit. Volgens onze huidige interne regels (mandateringslijst voorgenomen investeringen; jaarlijks onderdeel van het begrotingsvoorstel) blijft het AB echter bevoegd om te beslissen over het bijbehorende realisatiekrediet.

Een budget vrijgeven voor het realiseren van de herinrichting van het Overijssels Kanaal Deventer - Raalte van 7,2 miljoen .

De maatregelen uit het voorkeursalternatief zijn in afstemming met de omgeving uitgewerkt in het voorlopig en definitief ontwerp. Binnen het project is een integrale aanpak gehanteerd, waarbij gelijktijdig KRW-maatregelen, hydrologische maatregelen en knelpunten in het beheer en onderhoud worden aangepakt. De maatregelen zijn samengevat in onderstaande tabel. In de toelichting project (bijlage 1) staan de maatregelen beschreven.

Hoofdprojectopgave	Maatregelen definitief ontwerp
KRW-opgave	<ul style="list-style-type: none"> • aanleg van 5 km natuurvriendelijke oevers (NVO's); • aanleg van Extensief Beheerde Oevers (ExBO's); • aanleg vispaaiplaats Witteveensleiding bij aansluiting Overijssels Kanaal; • opstellen van een onderhoudsplan.
ZON-opgave	<ul style="list-style-type: none"> • baggerwerkzaamheden.
B&O-opgave	<ul style="list-style-type: none"> • baggerwerkzaamheden (ca. 20 km en 100.000 m³); • aanleg 6 maaibootinlaatplaatsen; • onderhoud en renovatie 8 kunstwerken;

FINANCIËN

De raming op basis van het definitief ontwerp komt uit op € 7,2 miljoen. Hiervan is € 1,2 miljoen voor de KRW-opgave en € 6,0 miljoen voor beheer- en onderhoudsopgave (baggeren en knelpunten). De kosten gemoeid met het vergroten van de biodiversiteit zijn €20.000 voor de aanleg van 22 FUP's.

In de meerjarenbegroting 2024-2027 is € 6,7 miljoen opgenomen. De raming komt hoger uit, maar valt binnen de bandbreedte (+/- 30%). In het afgelopen jaar zijn voorbereidende onderzoeken uitgevoerd. Eén van de uitkomsten is dat de bagger deels verontreinigd is en dat een aantal locaties verdacht zijn voor niet gesprongen explosieven. Deze kostenverhogende omstandigheden zijn doorberekend.

(x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2024-2027
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	7.200	6.700
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	413	0
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2026	2026
<i>Kapitaallasten</i>	371	386
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	83	0
Impact exploitatierekening	454	386

Specificatie bruto krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	5.900	<i>Projectleider</i>
<i>Interne kosten</i>	666	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	317	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	317	<i>Opdrachtgever</i>
Totale kosten incl. BTW	7.200	

Externe financiering

De investeringssubsidie vanuit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, in totaal € 413.000 voor deze WOM-investering, is in de zomer van dit jaar beschikbaar.

De beschikbare ZON-gelden worden intern toegerekend aan projecten. De subsidiabele kosten worden voor 25% gesubsidieerd totdat de Rijksbijdrage volledig benut is. We onderzoeken in hoeverre de maatregelen uit dit project hierin meegenomen kunnen worden.

Onderhoudskosten

In het aangepaste onderhoudsplan nemen de onderhoudskosten in de nieuwe situatie toe met circa € 83.000 per jaar ten opzichte van de huidige situatie. De verhoging van de onderhoudskosten komt voornamelijk door benodigde aanpassing in de werkwijze van afvoer van maaisel over de gehele lengte van het kanaal.

VERVOLG / UITVOERING

De omgevingsvergunningen wateractiviteit zijn na vaststelling ter inzage gelegd door middel van een officiële bekendmaking. Met de betrokkenen in het gebied bereiden we de uitvoering verder voor.

Nadat het realisatiekrediet beschikbaar is gesteld en nadat de omgevingsvergunningen wateractiviteit onherroepelijk zijn geworden, wordt het bestek opgesteld, doorlopen we de aanbestedingsprocedure en doen we benodigde meldingen bij andere overheden. Uitvoering zal naar verwachting medio 2025 starten en medio 2026 afgerond zijn.

BIJLAGEN

1. Toelichting project Overijssels Kanaal Deventer – Raalte (incl. bijlage).

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris-directeur,
E.M. van Grol

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman